D·N
2/1 1954

Nyår i dimma

Vid nyåret anses flosklerna tillåtna, liksom kyssarna under julens mistelgren. Ibland går det dock väl långt. Till dem som riktigt slagit sig lösa hör FN:s unge generalsekreterare. Hr Hammarskjöld har i sin nyårshälsning förevisat alla tendenserna: "Vårt arbete för freden bör börja inom varje individs privata lilla värld. Om vi skall bygga en rättvis värld utan frukten, måste vi själva vara utan frukten. Skall vi bygga en rättvis värld, måste vi själva vara rättvisa" etc. Så menlösa och meningslösa saker brukar vi annars bara få höra från de moraliska upprustarna i Caux. Menigheten nickar — av uppbyggelse eller av sömnighet? Det är onödigt och inte alldeles oskadligt att i så hög grad profitera av den ullliga och ljumma helgdriften.

Men visst börjar vi än mer än vanligt det nya året i dimma och osäkerhet. Det har hänt mycket sedan vi senast skiftade almanacka, men nästan allt tyr sig som ansatser utan fullföljande eller som begynnelser vilkas innebörd vi ännu inte kan bedöma. Den ryske diktatorns död utlöste lättnad; hans namn hade blivit en symbol för skräcken, och varje förändring i den ryska regimen framstod som en förändring till det bättre. De nya makthavarnas uttalanden och några av deras handlingar kunde tyckas som ett försök till verklig avspänning, som en nyorientering i stor stil. För dem som inte litade på dessa tecken var det naturligt att i striden mellan Stalins efterträdare och i Berias undanröjande se ett bevis på att regimen var försvagad och inte med samma kraft som tidigare skulle kunna driva sin undertryckningspolitik och erövringspolitik. Efter den tid som nu förflutit sedan dessa händelser inträffade har det blivit tydligt att förhoppningarna i stort sett var ogrundade. Någon genomgripande ändring har inte skett, även om ett styrck stannar kvar av en viss osäkerhet, en åtminstone tillfällig mildring av aggressivieteten.

Dessa vaga tendenser till det bättre har utan tvivel på ett oroande sätt påverkat demokratiernas politik i vissa fall. Motståndet mot förslaget till en Europaarmé har härdnat i Frankrike och Italien; det paradoxala har inträffat att Tyskland under Adenauers ledning blivit planens främsta förespråkare och över huvud den demokratiska frontens främsta talesman på den europeiska kontinenten. Beredskapen och hjälpen från USA har begränsats. Å andra sidan har enligt general Gruenthers försäkringar den redan existerande allierade försvarsorganisationen i Europa stärkts i så väsentlig grad att risken för ett framgångsrikt ryskt angrepp mot Västeuropa avsevärt minskat. Det ligger onekligen nära till hands att se en motsättning mellan dessa förklaringar och det starka framhållandet från USA:s och Englands sida av att den planerade Europaarmén måste upprättas. Efter all sannolikhet kan dock endast genom en sådan armé något som närmar sig verklig trygghet gentemot ett ryskt anfallsvapen skapas.

Dragget av trevande osäkerhet har särskilt framträtt i de otaliga förhandlingarna om vetnär och om vad man skall föra realförhandlingar. Slutligen blev utgångspunkten för helsiga debatter i FN om den blivande fredskonferensens sammansättning och befogenheter, och konferensen har fortfarande efter drygt ett halvår inte kommit till stånd. Ett möte "på det högsta planet" för diskussion av skilda tvistefrågor har likaså föranlett notväxlingar, förmuleringar, undanflykter och beskyllningar i det oändliga. Man bedyrar sin vilja att lösa det tyska problemet och återupprätta Tysklands enhet, men det har ju antligen fastställts da utrikesministerkonferensen skall ge positiva resultat lär knappast någon finna sannolikt eller ens möjligt. Ett beslut som överensstämmer med löftena vid krigets slut och med demokratiska principer för behandling av nationerna skulle innebära en rerätt för Ryssland av för regimen kanske odesdiger art och är därför inte att vänta. Kriget med försiag, formler och utfästelser kommer att fortsätta. Churchills och Malenkovs optimistiska nyårsbetraktelser är glädjande tendenser som tecken på att krig i mera ordinär mening inte är i sikte.

Många av de statsmän som leder demokratierna och inte minst åldringarna vid makten tycks vara starkt påverkade av den universella önskedrömmen att historiens brytningar skall slutas vår tid, att vi skall lämna en värld i stillhet, ordning och stadga. Det finns fistet skäl att med sådana förhoppningar träda in i det nya året. Bevarandet av den yttre freden har vi däremot snarast ökad anledning att hoppas på. Men denna fred bevarsa och säkras inte genom fraser om den enskildes bättring — skall vi vänta på godheténs segor på jorden, blir väntan väl lång — utan genom demokratiernas vilja att försvara sig i gemenskap. Amerikas styrka, Atlantpakten, andra organisationer i samhörighetens tjänst är värnet för freden och för friheten inom den del av världen som ännu är fri.

Fronten mot tyranni och angrepp får inte leda till att kritiken och debatten bakom fronten försvagas, vare sig inom eller mellan folken. Det är en svaghet, en i vissa fall ödesdiger svaghet, att demokratierna i sitt försök att stå emot den farligaste fredsstöraren mer eller mindre starkt lierar sig med stater som representerar lika förhatliga tendenser men är mindre farliga; Spanien och Argentina är de främsta exemplen på hur samarbetet mot den kommunistiska diktaturen kommer att omfatta diktaturer av annan "art. Inom de antikommunistiska staternas framtsidder — ofta i antikommunismens hägn — partier och rörelser som hotar den demokratiska rättsordningen växer. I den fria debatten, från Förenta nationerna till pressen och parlamenten är de enskilda länderna, måste detta avslöjas och brännmärkas. Då Columbiauniversitet i USA helgar detta år, tvåhundraårsjubileets år, åt tankens frihet vill man hoppas att resultatet inte blir blott en ny demonstration mot kommunismen, utan en appell mot förtryckare av alla slag. Att McCarthy och hans gelikar i USA till Malans nationalister i Sydafrika.

Parkeringsplatser och felparkering

Trafikmyndigheternas förslummelser beträffande parkeringsavgifterna i Stockholm har gång på gång påtalats utan att nämnvärda förbättringar vidtagits. Det kan naturligtvis hävdas att den kraftiga ansvällningen av särskilt privatbilismen gör snabba och effektiva lösningar omöjliga. Men från att konstatera detta till att mer eller mindre fullständigt nonchalera hela frågan är steget långt. Det finns förutsättningar att åstadkomma en bel del, bara vederbörande lägger manken till — det räcker med att peka på Kungsträdgården, Kajerna, Gustav Adolfs torg, planen framför Riksdagshuset, Vintervägen och Humlegården för att visa att en stor mängd parkeringsplatser skulle kunna ordnas utan att trafiken störs eller rimliga skönhetsvärden gick förlorade. Man kan också framhålla de många — nu försummade — möjligheterna att inrätta provisoriska parkeringsområden i samband med avspärrningarna för gatuanläggningar och husbyggen. Också när det gäller enkelriktning av gator finns vissa möjligheter — på sina håll kan man mycket väl tänka sig att vissa gator görs till parkeringsgator och andra till genomfartsstråk med all parkering förbjuden.

Myndigheterna väljer emellertid en annan väg — de vill i största utsträckning göra det omöjligt för bilisterna att begagna sina fordon i innerstaden. Det senaste exemplet utgör överstatthållarämbetets beslut att bestraffa upprepade parkeringsförseelser — tio inom två år plus fem därefter följande inom ytterligare två år — med indragning av körkortet. Ingenting vore att säga om dessa bestämmelser avsåg grövre parkeringsförseelser, sådana som innebär fara eller hinder i trafiken, såsom att ställa en bil längst ut på gatan eller alldeles närs ett gathörn, omedelbart framför övergångsställen eller i markerad fil. Upprepade fall av den arten kan säga utgöra allvarlig ovarsamhet, som visar att vederbörande är olämplig som bilförare.

Helt annorlunda ställer det sig med den stora massan av "parkeringsbrott". Om en bil står en timme där den borde ha stått blott en halvtimme eller några minuter över tiden på en avgiftsbelagd plats, är bilen tör tillräckligt straff. Körkortsindragning eller inte i rimlig proportion till sådana struntförseelser. De visar inte att någon från trafiksäkerhetssynpunkt är olämplig att föra bil — och det är trafiksäkerhetssynpunkten som bör gälla, och enbart den, både när körkort utfärdas och när de dras in. Fentons småförseelser på fyra år är inte heller något syndaregister med bred marginal; med litet otur kan även den skötsamme råka ut för detta i huvudstadens trafik- och parkeringskaos.

Särskilt olustigt är att bestämmelsen gjorts retroaktiv; den kommer att tillämpas även på felparkeringar som antecknats under 1952 och 1953. Någon mätta bör det ändå vara på myndigheternas bryskhet.

PRESSGRANNAR

Att den republikanska regimen kommer att lämna relationerna mellan Amerika och Europa i oruhbart skick kan inte längre tas för givet, skriver Handelstidningen (fp) i en utrikespolitisk nyårsbetraktelse:

Hjälpen har icke varit villkorslös och villkoren ha icke blivit uppfyllda. Utbildr den samverkan som varit förutsättningen för de amerikanska insatserna blir den naturliga följden att intresset svalnar och förpliktelserna begränsas för att till slut upphöra. Därmed äro vi tillbaka i samma belägenhet som före de båda världskrigen. Amerika har åter blivit en avlägsen strategisk reserv i det europeiska försvaret, icke den ledande och ordnande kraften.

Denna möjlighet är icke mera avlägsen än att den måste tas med i räkningen vid varje försök att bedöma den föreliggande situationen. Finns för att Amerika skall kasta sina förtjänstgarna är icke omedelbar och övenhängande, men måste betraktas som en realitet.

Att den amerikanska politiken gentemot Europa på vissa punkter kommer att modifieras är sannolikt, men därifrån är det långt till en sådan reträtt som tycks förespråva Handelstidningen. Man måste bl. a. komma ihåg att den republikanska regeringen i dagen är av inrikespolitiska skäl anser sig tvingad att föra ett sprik som inte tål vid att fattas efter bokstaven.

Attack mot tjänstemännen kallar TCO:s direktör Valter Aman ett inlägg i Tullmannaförbundets tidskrift Lanternan:

Tjänstemannaåkrens ställning i vissa avseenden har kommit i brännpunkten i samband med vissa socialreformer och nu senast sjukförsäkringen. Frågan om en försämring av den hittillsvarande berörda tryggheten för tjänstemännen har alltmalliserats. Denna tryggnet kan näppeligen betraktas såsom ett med hänsyn till samhällsnettovecklingen icke legitimt "privilegium" utan utgör en del av de ting som är av betydelse för tjänstemännens fullgörande av sina funktioner. Att tjänstemännen intresseanslagit med all kraft reagerar mot tanken på sådana förslamningar är naturligt. Men som mot tanken att de i fråga om sina villkor skulle hindras till ett stillastående. Det kan förtjänas påpekas, att en sådan utveckling i fråga om tjänstemännen skulle kunna få en ny allmänna synpunkter icke önskvärd effekt, den nämligen att deras intresse för en progressiv ekonomisk och därpå byggd social utveckling slappnar. Onekligen verkar det långt från uppmuntrande på dem, av vilka man kräver särskild vaksamhet i fråga om funktionerna hos skilda organ i vårt samhälle — både privata och offentliga — om ökad effektivitet och därmed följande större ekonomiska resurser, om än inte tagts till intäkt för, så dock löper naturligtvis med kravet på ett stillastående för eller — vad värre är — en försämring av tjänstemännens villkor.

Att i samband med alla sådana socialreformer försökera villkoren för dem som tidigare nått en högre standard får inte komma i fråga, skriver den socialdemokratiska tidningen Arbetet (a):

Tjänstemännens socialförmåner har kommit i blickpunkten den senaste tiden och det har från olika håll beskrivits att arbetsgivarna förefaller benägna att vilja tillämpa endast den beslutade sjukförsäkringens villkor även för de tjänstemän som genom sina avtal är tillförsäkrade bättre förmåner. En inställning som står i direkt strid mot varje praxis inom arbetsmarknaden och som heller inte godkänts av någon lönepolitisk grupp i tidigare sammanhang då någon social reform behandlats. Ståndu har t. ex. semesterlagen när den genomfördes innebörda fått innebära, att tjänstemän med bättre förmåner fått dessa förmånerna genom semesterlagen. Det kan det naturligtvis heller inte bli tal om när det gäller tjänstemännens sjukförsäkringen.

Högerns huvudorgan har förskkt skynda arbetsgivarna till undsättning genom att hänvisa till värens riksdagsbeslut som orsak till risken för tjänstemännen att få sämre skydd vid sjukdom, påminner Arbetet. Som förklaringen är typisk för de intressen som åberopar densamma:

Om Svenska Dagbladets undanmanöver kan vara begriplig om också icke försvarbar är det så mycket mera anmärkningsvärt att en av tjänstemannarörelsens egna, riksdagsman Folke Kyling, kommer dragande med samma missvisande bortförklaring. Istället för att bränmärka försäkringstjänstemännens metpart, som vill använda reformbeslutet för att pressa ned de ansällda förmåner, uppträder hr Kyling mera som högerriksdagsman än som företagarrepresentant och tillgriper SvD:s metoder.

Tjänstemännen har utan tvivel genomskådat de undanmanövrer som pågår just nu. Svenska Dagbladet och hr Kyling gjort.

I tidskriften Fackföreningsrörelsen har en skribent gjort gällande att den svenska arbetsfreden är ett resultat av att socialdemokraterna så länge suttit vid regeringsmakten. En författare i Statsvetenskaplig tidskrift, fil. lic. K. Törnqvist, arbetar efter i stort sett samma linjer: "Sedan socialdemokraterna 1932 kommit till makten, dröjde det endast några år innan den svenska arbetsfreden inträdde."

Texten är visserligen inte fullt så orimlig som det i första ögonkastet kan synas, anser fil. lic. Lennart Lohse, sedan några år sysselsatt med att skriva Arbetsgivareföreningens historia, i en artikel i föreningens officella organ Arbetsgivaren:

Motiveringen är ganska begränsad. Törnqvist vill med sin tes förklara sammanhållningen och lojaliteten mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer. Fackföreningsrörelsen har varit delaktig i regeringspartiets ansvar, och arbetarna har hyst förtroende för den ur deras egna led framsprungna överhetten. Med denna argumentation kan man alltså ge en förklaring till det relativa fåtalet vilda strejker och lönestrider av mer aggressiv eller irritionell natur. Dessutom går Törnqvists tes fri från en invändning som träffar ett otta hårt resonemang. Det brukar sägas, att den svenska arbetsfreden beror på de starka organisationerna — på båda sidor, lägger man till med tanke på förhållandena i vissa främmande länder.

Men:

Under perioden från 1918 till mitten av 1930-talet hade vi stora och närmast jämstarka organisationer, men ändå karaktäriseras denna tid av stora konflikter, som gav Sverige en

SAS-plan från Kina med 28 flyktingar

En omfattande flyktingtransport hlede på måndag, då ett SAS-plan lyfter från Bromma för att i Milano hämta 63 flyktingar från Trieste, som därefter flyga till Melbourne i Australien. På återvägen tar planet i Hongkong ombord 32 flyktingar, som skall bygga upp en ny tillvaro i Belgien, Danmark och Sverige.

Det är Intergovernmental Committee for European Migration (ICEM) som står bakom denna flyktingtransport. Allt som allt skall omkring 670 personer från Shanghaiområdet förflyttas till Europa. De har särskilt utvalts bland de europeiska flyktingarna i Shanghai såsom svarande speciellt ömmande fall. Transporten finansieras med medel från FN:s speciella nödhjälpfond för flyktingar.

Långvarige och ingående förhandlingar har förts med de olika europeiska regeringarna, och för omkring hälften av de 670 flyktingarna har förhandlingarna redan lämnat positivt resultat.

28 flyktingar skall placeras i Sverige. Bland dem är en hel del tuberkulosfall, vilka beretts plats på olika sanatorier.

Chefspilot på "Gran Viking" under den långa flygningen — den hittills längsta som utförts av SAS — blir flygkaptenen Georg Lundow.

Den sammanlagda flygsträckan Stockholm—Melbourne tur—returblir inte mindre än 39.570 km, vilket är så gott som jorden runt. Den sammanlagda flygtiden är 104 timmar.

Lugnt för läkarna under nyårshelgen

Hälsotillståndet har i Stockholm varit ovanligt gott under nyårshelgen. Söndakare Elis Bjurström omtalar att färre anmärkningsvärt intraffat, några fall av förkylningar och fiarre är det enda som har konstaterats.

Även vid sjukhusen har det varit ovanligt lugnt, mer lugnt än på länge, omtalar man vid Södersjukhuset. Det har varit ytterst få fall av magbesvär i samband med helgmaten. Brandkårens ambulanser hade 76 transporter, fiertalet gällde patienter som efter helgpermission skulle åter till sjukhuset.

Annons.

Mer för klädpengarna! Köp inte nytt så länge de gamla klädera kan bli fina hos Sallsjöbadsfärgeri. Ring 19 02 80. Butiker i alla stadsdelar.

DAGENS NYHETER
TEGELBACKEN, STOCKHOLM 1
Telefon 22 40 00
för riksområdet: 22 40 30
Telegramadress: Dagnyheter
Postgiro- och bankgiro: (se annonsen)
nummer 1417 (för personuraldon)

Chefredaktör: Herbert Tingsten
(Träffas säkrast kl. 13.30—14.30)
Politisk huvudredaktör:
Leif Kiaberg
Redaktionschef och ansvarig utgivare: Sten Hedmon

Dagens Nyheters Aktiebolag
Verkst. direktör: Helge Hedberg

PRENUMERATIONSPRISER
A — Stockholmsupplagan

	Stockholms-området	Övriga Sverige	Utomlands
Månad	kr. 6:50	6:—	
Kvartal	19:—	17:50	
Halvår	37:50	34:50	
Helår	75:—	69:—	

ANNONSPRISLISTA
daterad 1/1 1954 tillhandahålles på begäran.
Dagens Nyheters tryckeri, Stockholm 1954.

Brandkåren ut var elfte minut

En utryckning var elfte minut gjorde Stockholms brandkår i medeltal under 1953, vilket innebär att brandkåren fått mer att göra under det gångna året.

Sammanlagt ryckte brandkåren ut 47.488 gånger under 1953 mot 44.267 under 1952. Det blir för 1953 130.10 per dygn och 5,4 per timme, Edsvädeutryckningarna uppgick till 2.001 mot 2.049 under 1952. Antalet arbetsutryckningar — för att öppna lägenheter, rädda katter som klättrat upp i träd och inte kommer ned etc. — var 677 (402 under 1952), djurtransporter 117 (107) och sjuktransporter 44.693 (41.709).

Ur ett linneskåp i en lägenhet vid Jörgen Ankersgatan i Malmö har 11.000 kr. i kontanter försvunnit enligt en anmälan till kriminalpolisen. I skåpet lag även en del obligationer och värdefulla smycken, men dessa hade icke rörts.

Mannen som kunde tiga

Den fantastiska spionhistorien som blivit allmänt samtalsämne i USA och Canada — nu i sammandrag med speciellt förord i januarinumret av Det Bästa.

VI KÖPA ERT
SKROT
TILL HÖGSTA DAGSPRIS
OLOF MANNER
AKTIEBOLAG
Stockholm — GÖTEBORG — Karlstad

Vi och våra återförsäljare landet över önskar våra kunder bilacklerarena och Sveriges alla bilägare ett Gott Nytt År. Vårt löfte inför 1954: En fortsatt strävan att bjuda Er svenska bilfiacker i världsklass — GERA:M-produkter i takt med forskningens senaste rön.

ÄRVIKA: Ekbloms Färghandel
BORÅS: Färgbolaget
FALKÖPING: A.-B. Rosell Färg-, Tapet- & Kem. affär
FINSPÅNG: Cewes Färghandel
GRÄNGESBERG: Firma Oskar Eriksons Eftr.
GÖTEBORG: Firma N. Haglund
HAGFORS: Hagfors Kem. affär
HALSINGBORG: Tumons Färghandelsbolag
JÖNKÖPING: A.-B. Alb. Wetterlings Eftr.
KALIX: Tapetfabrikens Kem. affär
KARLSTAD: Tingvalla Färghandel A.-B.
KRYLBO: Lindskogs Färg- & Kem. affär
KUMLA: Firma D. Nyvalls & Co
LINKÖPING: J. Ostermans Handelsfirma
LULEÅ: A.-B. Dahlén & Söner
LUND: Bengtssons Färghandel i Lund A.-B.
NORRTÄLJE: Norrtälje Färg-, Tapet- & Kem. affär
NYBRO: Nybro Färg- & Sjukvårdsaffär
SALA: Rulle Lindströms Färghandel A.-B.
SKÖVDE: S. Olsson Bilfilbehör
SMEDJEBACKEN: Angbergs Färghandel
STOCKHOLM: Firma Ericoprodukter
STRÄNGNÄS: Olof Berggren Färg-, Kem.- & Sjukvårdsaffär
SUNNE: A.-B. Sunne Färghandel
TIDAHOLM: Gillbrands Färghandel
TORSBY: Torsby Färg-, Tapet- & Kem. affär
TOCKSFORS: Täckafors Färghandel
UPPSALA: Fora Färghandel
VARBERG: Varbergs Tekniska affär
VÄSTERÅS: Joh. Öberg A.-B.
VÄXJÖ: Färg- & Kemikalie A.-B. Striddes
YSTAD: Kolimport A.-B. Otto Jacobson
ÅMÅL: O. Nordwalls Kem. affär
ÖREBRO: Kommanditbolaget C. G. Pettersson

Sovjet efter Stalin

— avslöjande artikelserie i DN

— Sovjet upplever en ny revolution, som inom loppet av några få år kan medföra genomgripande förändringar i hela den väldiga kontinenten. Malenkovs "nya giv" innebär inte något steg mot demokrati, men är en reaktion mot den politik som har Stalins stämpel, och de härskande i Kreml kan inte och kommer inte att riskera ett krig under de närmaste åren.

Så skriver den kände Sovjetexperten Henry Shapiro i sin artikelserie om Sovjet av i dag som börjar i Dagens Nyheter inom kort. Shapiro vet vad han talar om. Han har varit United Press korrespondent i Moskva i tjugu år, men har nu återvänt till USA. Han behöver nu inte längre tiga eller ta hänsyn till censuren, utan kan tala öppet och fritt om vad han vet, och han gör det i denna artikelserie. Det är den första initierade skildringen av Stalins sista år och "revolutionen" efter Stalins död, den ger bakgrunden till Berias fall och till kommande händelser i Sovjetunionen. Shapiros avslöjande, högaktuella artikelserie publiceras med ensamrätt i Dagens Nyheter.

Prenumerera på

DAGENS NYHETER

Sveriges **STÖRSTA** *tidning*

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.